

**VÝCHOVNÉ SITUACE VE ŠKOLE: KAZUISTIKY, ANALÝZA A
INTERPRETACE
seminář 5
25. 3. 2024**

Alternativní výchova

1. Škola bez známek – práce ve dvojicích

- Různé způsoby přístupu učitele k výchově k práci učitele a jak se s na ně dívám
- Škola bez známek? Žádný experiment na dětech

<https://video.aktualne.cz/dvtv/skola-bez-znamek-zadny-experiment-na-detech-rika-reditelka/r~878c106acd9511e485d7002590604f2e/>

Připravte si pět otázek, které jste si měli zaznamenat během sledování pořadu. Ve dvojicích si otázky vzájemně představte a zodpovězte je.

- **Prezentace jednotlivých otázek a odpovědí, společná reflexe, prostor pro doplnění/vyjádření**

2. Co je alternativní škola?

- Montessori v kostce

<https://www.youtube.com/watch?v=EsMjrdMM3h8&t=2s>

- Daltonská škola

<https://www.youtube.com/watch?v=cxCU4j19bKs&t=5s>

- Jak se liší přístup učitele k výchovné práci na příkladových školách?
- Co je na tomto přístupu pozitivní?
- Co naopak shledáváte jako negativní?
- Máte osobní (pozitivní/negativní) zkušenost s alternativní školou?

3. Autoritativní X Liberální výchova

- Co si představíte pod pojmy „autoritativní a liberální“ výchova?
- Jak probíhala výchova u Vás v rodině?
- Jak probíhala výchova ve škole, do které jste dokázali?
- Vzpomenete si na dobrý a špatný příklad výchovného přístupu?

Autoritativní výchova: důraz na poslušnost, respekt a úcta vůči autoritě učitele/rodiče/dospělé osoby, součástí této výchovy byly tělesné tresty, direktivita – cílem výchovy unifikace, absence prostoru pro diskusi, nekompromisnost – striktní lpění na pravidlech. Výsledkem je skutečnost, že takto vychovávaní jedinci jsou spíše zakřiknutí, málo sebevědomí a kreativní, protože zkrátka neměli možnost se realizovat. Nebo z nich naopak vyrostou opět autoritativní jedinci, kteří kopírují to, co jim bylo vštěpováno

Liberální výchova: důraz na osobní svobodu, zohledňování individuálních potřeb dětí, předpoklad autonomie jedince – je schopen racionálně rozhodovat, co je pro něj dobré a co ne, respektující přístup, odvržení fyzických trestů, participace dětí na plánování činností, možnost vyjádřit svůj názor, emoce atd., dětem se naslouchá, ne tradiční autorita, ale přirozený vzor. Zase se to může zvrhnout – dítě pak ve svém důsledku nikam nesměřuje.

4. Vašich 10 vlastností dobrého pedagoga/vychovatele

- Pokuste se ve dvojici (využijte stejnou dvojici co u otázek k videoukázce o Škole bez známek) stanovit 10 vlastností pedagoga, které jsou pro Vás nejzásadnější.
- Na sestavení vlastností máte max. 10 minut
- Následně porovnejte Vaše vlastnosti se seznamem **10 vlastností dobrého pedagoga/vychovatele podle společnosti EDUin**
  - Postrádáte // je v seznamu z EDUin něco navíc?
  - Souhlasíte // nesouhlasíte s uvedenými?
  - Jak byste seřadili vlastnosti sami – určete pořadí jednotlivých vlastností dle vašich preferencí

1. PARTNERSKÝ PŘÍSTUP k žákům/dětem

2. DOKÁŽE ZAUJMOUT, vyučuje danou látku zábavně a v širších souvislostech

3. INDIVIDUÁLNÍ PŘÍSTUP k žákům/dětem

4. DOKÁŽE MOTIVOVAT žáky tak, aby věděly, že učení není samoučelné

5. VEDE ŽÁKY KE SPOLUPRÁCI

6. ROZVÍJÍ PŘIROZENOU ZVÍDAVOST žáků

7. VEDE ŽÁKY K SAMOSTATNOSTI

8. VEDE ŽÁKY K ODPOVĚDNOSTI

9. VYTVÁŘÍ POZITIVNÍ ATMOSFÉRU ve třídě i mimo školu

10. OTEVŘENĚ KOMUNIKUJE S RODIČI

V rámci této aktivity si projděte typologie osobnosti učitele, které najdete ve studijních materiálech (možno společně na semináři, ale též samostatně, pokud nebude dostatek časového prostoru)

5. Odhad očekávání učitelské profese

- Co očekáváte, že Vám přinese školní praxe, kterou budete absolvovat?
- Které činnosti považujete v práci učitele za nejnáročnější?
- Napadají Vás klady učitelské profese?
- Napadají Vás zápory učitelské profese

Úkol na šestý seminář – 8. 4. 2024

Ve studijních materiálech naleznete Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV). V části C si nastudujte kapitolu 4 (s. 10–14), ve které se pojednává o klíčových kompetencích a kapitolu 6 (s. 124–136), v níž se seznámíte s průřezovými tématy (PT).

- Zhodnoťte uvedené klíčové kompetence z hlediska náročnosti a reálnosti jejich dosažení
- K čemu slouží průřezová témata? Které PT považujete za nejdůležitější? Jak PT implementovali do výuky vaši učitelé? Napadá vás, jak by bylo možné je do výuky efektivně zahrnout (např. v rámci vaší aprobece)?